

อนิจจตา*

The Impermanence

บุรินทร์ อินทะแสน**

บทคัดย่อ

สังขารทั้งปวงไม่เที่ยงสิ่งทั้งหลายเกิดจากส่วนประกอบต่างๆ มาประชุมกันหรือมีอยู่ในรูปของการรวมตัวเข้าด้วยกันของส่วนประกอบต่างๆ (รูปนาม) มิใช่หมายความว่า เป็นการนำเอาส่วนประกอบที่เป็นชิ้นๆ อันๆ อยู่แล้วมาประกอบเข้าด้วยกัน แล้วก็เกิดมาเป็นรูปเป็นร่างเหมือนเมื่อเอาวัตถุ มารวมกันเป็นเครื่องอุปกรณ์ต่างๆ ความจริงที่กล่าวว่าสิ่งทั้งหลายเกิดจากการประชุมกันของส่วนประกอบต่างๆ (กฎไตรลักษณ์) นั้นเป็นเพียงคำกล่าวเพื่อเข้าใจได้ง่ายในเบื้องต้นเท่านั้น แท้จริงแล้วสิ่งทั้งหลายมีอยู่ในรูปของกระแสของการไหลเวียน และในส่วนประกอบของแต่ละอย่าง ล้วนประกอบขึ้นจากส่วนประกอบอื่นๆ ย่อยลงไป อย่างไม่มีตัวตน ล้วนเกิดดับต่อเนื่องกันไป ไม่เที่ยงแท้ไม่คงที่ กระแสนี้ไหลเวียนอยู่ อย่างที่คล้ายกับรักษารูปและลักษณะทั่วไปไว้ได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป ก็เพราะส่วนประกอบทั้งหลายมีความสัมพันธ์ อาศัยซึ่งกันและกันเป็นเหตุปัจจัยสืบต่อแก่กันและเพราะส่วนประกอบแต่ละอย่างล้วนไม่มีตัวตนของมันเอง และไม่เที่ยงแท้คงที่เปลี่ยนแปลง ความเป็นไปต่างๆ ทั้งหมดนี้เป็นไปตามธรรมชาติ อาศัย¹ความสัมพันธ์และความไม่เที่ยงแท้ทุกสิ่งทุกอย่างในโลก เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับสูญสลายไป มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตอยู่ในกระแสของความเป็นอนิจจัง ผู้ศึกษาฝึกปฏิบัติ เจ็บป่วยจากโครงสร้างข้อต่อกระดูก (อู้งเชิงกราน) ทำให้ร่างกายได้รับความเจ็บปวดสูญเสียความสมดุลของร่างกาย

อนิจจัง คือความไม่เที่ยงแท้ ทุกสรรพสิ่งในโลก เกิดขึ้น ตั้งอยู่และดับสูญสลายไป

ทุกขัง คือ ความไม่ทนอยู่คงที่ มีทุกข์อยู่ทุกขณะ เป็นธรรมชาติของชีวิตมนุษย์และสัตว์ที่ต้องเกิด แก่ เจ็บ ตาย และต้องพบพานทุกข์ทั้งกายและใจ

อนัตตา คือ ทุกสิ่งมิได้เป็นตัวเป็นตนว่างเปล่ามิได้เป็นของท่านมิได้เป็นตัวท่าน

* เนื้อหาส่วนใหญ่ของบทความชิ้นนี้เรียบเรียงขึ้นจากวิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิตสาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2552 เรื่อง อนิจจตา โดยมีรองศาสตราจารย์อาจารย์ เข้มรัตน์ กองสุข เป็นที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุกกา ปาลเปรม เป็นที่ปรึกษารวม

** บุรินทร์ อินทะแสน นักศึกษาระดับปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชา เครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, tuynui2009@windowslive.com

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวมา ผู้ศึกษาได้นำมาสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผา โดยสะท้อนแนวความคิดเรื่องความไม่เที่ยงแท้คงที่ เปลี่ยนแปลงของร่างกาย โดยนำเสนอแนวความคิดผ่านรูปทรงผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา ด้วยการประสานกัน ของทัศนธาตุ (visual element) เพื่อนำเสนอแนวความคิดเรื่อง ความเป็นอนิจจังในทัศนะของผู้ศึกษา

Abstract

The impermanence of all things is consist of all the components gathering or a forming of a collection of components together (Figure behalf).It is not meaning that; bringing up the other pieces assembly together forming like removing objects together as computer equipment. The fact is that what caused all the components of confabulation (Trailak rules) is only a speech to make easier to understand initially only .In fact ,all things existing in the flow of circulation. And the components of each, are made up of other sub-components to the intangible, are contiguous to the fire is not definitely not fixed. All the fire is not true continuous unsteady flow in this circulation. Treatment similar to that image and the look around .it is very gradual. Because all components have a mutual relationship base successor to the same causes, and because section of each entity are not its own. Never lasting and constant change. All this is natural and living relationship. And not true things in the world happened located and perish. Human life is in flow of an impermanent who study unusual illness of structural joint Bones (pouch Pelvis), the body has lost balance causes the pain to the body.

Impermanence's not true. All things happen in the world. Located off and perish.

Detention is not the resistance, it is still suffering every moment. It is normal for human and animal life to the dead and the pain was brought suffering to the body and mind.

Soulless is not everything apparently is not empty is not your identity. From the origin and significance that comes The study was taken to create ceramic works by reflecting the concept of constant change and certainly not of the body. Offering ideas on shapes of ceramic sculpture by coalition (visual element) The visual elements (visual element) to deliver concepts. Impermanent in the study of the visual.

บทนำ

สังขารทั้งปวงไม่เที่ยงสิ่งทั้งหลายเกิดจากส่วนประกอบต่างๆ มาประชุมกันหรือมีอยู่ในรูปของการรวมตัวเข้าด้วยกันของส่วนประกอบต่างๆ (รูปนาม) มิใช่หมายความว่า เป็นการนำเอาส่วนประกอบที่เป็นชิ้นๆ อันๆ อยู่แล้วมาประกอบเข้าด้วยกัน แล้วก็เกิดมาเป็นรูปเป็นร่างเหมือนเมื่อเอาวัตถุ มารวมกันเป็นเครื่องอุปกรณ์ต่างๆ ความจริงที่กล่าวว่าสิ่งทั้งหลายเกิดจากการประชุมกันของส่วนประกอบต่างๆ (กฎไตรลักษณ์) นั้นเป็นเพียงคำกล่าวเพื่อเข้าใจได้ง่ายในเบื้องต้นเท่านั้น แท้จริงแล้วสิ่งทั้งหลายมีอยู่ในรูปของกระแสของการไหลเวียน และในส่วนประกอบของแต่ละอย่าง ล้วนประกอบขึ้นจากส่วนประกอบอื่นๆ ย่อยลงไป อย่างไม่มีตัวตน ล้วนเกิดดับต่อเนื่องกันไป ไม่เที่ยงแท้ไม่คงที่ กระแสนี้ไหลเวียนอยู่ อย่างที่ดูคล้ายกับรักษารูปและลักษณะทั่วไปไว้ได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป ก็เพราะ

ส่วนประกอบทั้งหลายมีความสัมพันธ์ อาศัยซึ่งกันและกันเป็นเหตุปัจจัยสืบต่อแก่กันและเพราะส่วนประกอบแต่ละอย่างล้วนไม่มีตัวตนของมันเอง* และไม่เที่ยงแท้คงที่เปลี่ยนแปลง ความเป็นไปต่างๆ ทั้งหมดนี้เป็นไปตามธรรมชาติ อาศัยความสัมพันธ์และ ความไม่เที่ยงแท้ทุกสิ่งทุกอย่างในโลก เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับสูญสลายไป มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตอยู่ในกระแสของความเป็นอนิจจัง ผู้ศึกษาฝึกปฏิบัติ เจ็บป่วยจากโครงสร้างข้อต่อกระดูก(อุ้งเชิงกราน)ทำให้ร่างกายได้รับความเจ็บปวดสูญเสียความสมดุลของร่างกาย

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวมา ผู้ศึกษาได้นำมาสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผา โดยสะท้อนแนวความคิดเรื่องความไม่เที่ยงแท้คงที่ เปลี่ยนแปลงของร่างกาย โดยนำเสนอแนวความคิดผ่านรูปทรงผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา ด้วยการประสานกัน ของทัศนธาตุ (visual element) เพื่อนำเสนอแนวความคิดเรื่อง ความเป็นอนิจจังในทัศนของผู้ศึกษา

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อเป็นแนวทางการประมวลความรู้ รวมไปถึงขั้นตอนการพัฒนาของผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากความเปลี่ยนแปลงไม่เที่ยงแท้ของสรรพสิ่งโดยเฉพาะรูปทรงโครงสร้างของมนุษย์ นำมาพัฒนาด้วยวิธีการตัดทอนเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลง โดยใช้ ทัศนธาตุทางศิลปะ เป็นการศึกษาค้นหาหลักการผ่านรูปทรงทางประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาตามทัศนคติ
2. เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความจริงแท้ (สัจธรรม) ในเรื่องความไม่เที่ยงแท้ไม่คงที่เปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งทั้งปวงว่า สรรพสิ่งล้วนเป็น อนิจจัง
3. เพื่อต้องการนำเสนอผลงานต่อสาธารณะชนและนำผลตอบรับจากสาธารณะชนเพื่อเป็นข้อคิดเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตั้งสมมุติฐานและหัวข้อในการศึกษาวิจัย
2. ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลโครงสร้างของ สังขารและความเปลี่ยนแปลงของชีวิตในด้านความเปลี่ยนแปลงสภาวะของการเสียดสมมูล ไม่เที่ยงแท้ของร่างกาย
3. ศึกษาถึงความเป็นจริงในธรรมชาติ (สัจธรรม) ของสรรพสิ่งรอบตัวในด้านความไม่คงที่ไหลเวียนเปลี่ยนแปลงเป็น อนิจจัง
4. ศึกษาจากหนังสือธรรม ตามคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใน เรื่องใดที่ลักษณะ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา
5. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งแนวความคิด เพื่อสร้างสรรค์ผลงานและพัฒนารูปทรงตามแนวความคิด เป็นแบบร่าง 2 มิติ และสร้างแบบจำลอง 3 มิติ

* <http://www.snr.ac.th/sakyaputto/triluk.htm>

6. ศึกษาทดลองทำเคลือบกึ่งมันกึ่งด้านเผาที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียสบรรยากาศการเผาออกซิเดชั่น และรีดักชั่น

7. ศึกษาทดลองเนื้อดินพื้นบ้านราชบุรี จังหวัดราชบุรี เผาที่อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส - 1,200 องศาเซลเซียส บรรยากาศการเผาออกซิเดชั่น และ รีดักชั่น

วัตถุดิบที่ใช้

- เนื้อดินพื้นบ้านราชบุรี
- ทราชม้วนน้ำ
- ดินขาวลำปาง
- ดินเชื่อมดินพื้นบ้านราชบุรี เผาอุณหภูมิ 800 องศาเซลเซียส
- จีเถ้าเคลือบ

8. ปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานจริง โดยขยายจากแบบจำลอง 3 มิติ จำนวน 5 ชุด

9. สรุปผลงานการสร้างสรรค์ผลงานตามโครงการที่นำเสนอ ประมวลผลข้อมูลที่ศึกษาตามขั้นตอนเพื่อรวบรวมข้อมูลเป็นเอกสารสำหรับนำเสนอและเผยแพร่

แรงบันดาลใจจากวิชาการ

อิทธิพลจากพุทธศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรื่องของไตรลักษณ์ คืออนิจจัง อนิจจัง ทุกขัง ทุกขัง อนัตตา

อนิจจัง คือ ความไม่เที่ยง ทุกสรรพสิ่งในโลก เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับสูญสลายไป

ทุกขัง คือ ความไม่ทนอยู่คงที่ มีทุกข์อยู่ทุกขณะเป็นธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต ชีวิตมนุษย์และสัตว์ที่ต้อง เกิด แก่ เจ็บ ตายและต้องพบกับความทุกข์ทั้งกายและใจ

อนัตตา คือ ทุกสิ่งมิได้เป็นตัวของท่าน วางเปล่ามิได้เป็นของท่านมิได้เป็นตัวท่าน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษามีความต้องการที่จะสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา เพื่อสะท้อนให้เข้าถึงความจริงแท้ (สัจธรรม) ในเรื่องความไม่เที่ยงแท้ไม่คงที่เปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งทั้งปวงในโลก ว่า สรรพสิ่งล้วนเป็น อนิจจัง สิ่งดังกล่าวเป็นเสมือนเงื่อนไขพื้นฐานในการกำหนดแนวความคิดและวิธีการแสดงออกของผู้ศึกษา

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

อนิจจัง ความไม่เที่ยงแท้ทุกสิ่งทุกอย่างในโลก เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับสูญสลายไป มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิต ย่อมหนีจากความจริงของความเป็นอนิจจังไปมิได้ ผู้ศึกษาได้รับความเจ็บป่วยจากโรคข้อต่อ โครงสร้างกระดูกสะโพก ทำให้ร่างกายผิดปกติขาดความสมดุลเจ็บปวด จากความเปลี่ยนแปลงและไม่คงที่ของร่างกาย ทำให้ได้เข้าใจถึงความเป็นจริงว่าสังขารล้วนเป็น อนิจจัง

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวมา ผู้ศึกษาได้นำมาสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผา โดยสะท้อนแนวความคิดเรื่องความไม่เที่ยงแท้คงที่ เปลี่ยนแปลงของร่างกาย โดยนำเสนอแนวความคิดผ่านรูปทรง (form) ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา ด้วยการประสานกัน ของทัศนธาตุ (visual element) เพื่อนำเสนอแนวความคิดเรื่อง ความเป็นอนิจจังในทัศนของผู้ศึกษา

ทัศนคติกับการสร้างสรรค์

มุมมองและความบันดาลใจของศิลปินแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันตามความเชื่อ ประสบการณ์และทัศนคติส่วนตัวการยืนยันความคิดและเรื่องราวที่ต้องการถ่ายทอดให้ผู้ชมได้สัมผัสรับรู้ รวมทั้งภาพลักษณ์ของผลงานเป็นสิ่งที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึกภายในของศิลปินความเป็นปัจเจกต่อเรื่องราวการสร้างสรรค์ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการแสดงออกการถ่ายทอดความเป็นตัวตนของผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เป็นสิ่งสำคัญรวมทั้งรูปแบบวิธีการเทคนิค การถ่ายทอดผู้ศึกษาสามารถสร้างลักษณะเฉพาะตน ได้จากเทคนิคการสร้างสรรค์และวิธีการนำเสนอส่วนแนวความคิดเป็นเพียงจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์และเป็นเครื่องยืนยันในสิ่งที่ต้องการนำเสนอส่วนข้อมูลและความชัดเจนที่แสดงออกจากสภาวะภายในเป็นส่วนสนับสนุนให้แนวความคิดสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การแสวงหาตัวตนที่แท้จริง เพื่อถ่ายทอดออกมาในรูปแบบผลงานศิลปะตามจินตนาการด้วยทัศนธาตุและอารมณ์ จึงเป็นจุดมุ่งหมายของผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างแท้จริง

อิทธิพลทางศิลปะ

รูปทรง (form) คือ ส่วนที่เป็นรูปธรรมของงานศิลปะ รูปทรงเป็นศูนย์กลางและตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปะไปสู่ผู้ดูและด้วยรูปทรงเพียงอย่างเดียวศิลปินก็สามารถสื่อความหมายได้อย่างสมบูรณ์ รูปทรงจึงมีความสำคัญจนกล่าวได้ว่ารูปทรงคือศิลปะ

ศิลปะ คือการเป็นตัวแทนของสิ่งมีชีวิต (art representation) อริสโตเติล (Aristotle) นักปรัชญาชาวกรีก ศิษย์ของเพลโต ได้คลี่คลายทัศนะการเลียนแบบในศิลปะของเพลโตว่า ศิลปินอาจเลียนแบบรูปทรง (form) ที่เป็นกลางทั่วไป ที่เพื่อจะแสดงแก่นสารที่มีอยู่ในสิ่งต่าง ๆ มากกว่าจะเลียนแบบในลักษณะเฉพาะทางกายภาพของสิ่งนั้นๆ ศิลปินแสดงรูปทรง แต่ไม่ได้แสดงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะศิลปินมองเห็นทะลุเข้าไปถึงลักษณะเฉพาะของสิ่งๆนั้น เพื่อแสดงรูปทรงของสิ่งนั้น ประติมากรจะแสดงบุคลิกภาพของอุปนิสัยของผู้ที่นั่งเป็นแบบออกมาในงานมากกว่าจะแสดงรูปลักษณ์ภายนอกของแบบที่ปรากฏในขณะนั้น และในทำนองเดียวกันศิลปินทั้งหลายต่างพยายามค้นหารูปทรงที่เป็นแก่นแท้ของสิ่งต่างๆ เช่น สิ่งโต ม้า หรือแม้กระทั่งเก้าอี้ รองเท้าหรือสภาพทางสังคม หรือกิจกรรมต่างๆของมนุษย์ รูปทรงคือความจริงที่ต่างจากความเป็นลักษณะส่วนตัวโดยเฉพาะของสิ่งต่างๆ รูปทรงของมนุษย์คือ ความจริงที่ต่างจากลักษณะของ นายดำ นายขาว แต่ศิลปินจำเป็นต้องเรียนแบบจากนายดำ นายขาว

เพื่อจะได้รูปทรงที่เป็นแก่น หรือความจริงของมนุษย์ ศิลปะจึงไม่ใช่การเลียนแบบธรรมชาติ แต่เป็นตัวแทนหรือการแสดงออกของความจริงในธรรมชาติ*

ศิลปะ คือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก ปัญญา ความคิดและความงาม

ศิลปะ คือ รูปทรง (art as form) โรเจอร์ ฟราย (Roger Fry)

รูปทรงนั้นแสดงออกซึ่งอารมณ์ หรือปัญญาหรือความงามด้วยตนเอง รูปทรงหมายถึงโครงสร้างที่มีระเบียบ มีความงามประกอบด้วยทัศนธาตุซึ่งได้แก่ เส้น น้ำหนักที่ว่าง ปริมาตร สีและพื้นผิว

รูปทรง คือ

1. โครงสร้างของรูปทรงทางศิลปะ ที่รวมทั้ง รูปภายในและรูปภายนอก จะเป็นโครงสร้างที่ก่อรูปขึ้นด้วยหน่วยเพียงหน่วยเดียวหรือหลายหน่วยรวมตัวกันขึ้นก็ได้ เช่นรูปทรงทางประติมากรรมที่ทำเป็นรูปคนเดี่ยว หรืองานประติมากรรมกลุ่มคน ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ หลายส่วนหรือรูปทรงย่อยๆหลายรูปทรงรวมทั้งที่ว่าง

2. ลักษณะยิ่งกว่าความหมายทั่วไป รูปทรงคือ รูปที่เกิดจากโครงสร้างที่มี เอกภาพและสุนทรียภาพ

รูปร่าง (shape)

มีความหมายทั่วไปเกินกว่ารูปทรง คนทั่วไปกลุ่มหนึ่งมีรูปทรงเป็นอย่างเดียวกัน มีหัว มีลำตัว มีแขนขาโครงสร้างเหมือนกัน แต่คนเหล่านั้นมีรูปร่างไม่เหมือนกัน มีอ้วน มีผอม มีสูง มีต่ำ ดินเหนียวก้อนหนึ่งจะมีรูปร่างตามบุญตามกรรมของมันอยู่ จนกว่าประติมากรจะปั้นให้เป็นรูปทรงที่มีความหมาย ซึ่งการที่จะรู้จักรูปทรงของสิ่งใด ก็จะต้องรู้ถึงความหมายของมันมากกว่ารูปภายนอก

มวล (mass)

1. กลุ่มของรูปทรง
2. ก้อนของรูปทรง
3. วัตถุที่มีความแน่นมีน้ำหนัก

เราจะเข้าใจความหมายของรูปทรง รูปร่างและมวลได้ง่ายขึ้นก็ด้วยการพิจารณาจากสิ่งเดียวกัน เช่น เรามองรูปทรงของคนที่มีความมีชีวิต มีอารมณ์ มีลักษณะโครงสร้างที่เป็น 3 มิติ เรามองว่าเขามีรูปร่างอย่างไร สูงหรือต่ำ อ้วนหรือผอมจากรูปร่างภายนอก ไม่ได้พิจารณาถึงโครงสร้างทางสุนทรียภาพหรือทางสรีระ ถ้าคนนั้นเป็นคนอ้วนใหญ่ มีความหนักเช่น นักมวยปล้ำญี่ปุ่นเราจะเห็นมวลของเขาก่อนสิ่งอื่น เพราะเขามีปริมาตรควบแน่น

การเกิดรูปทรง รูปทรงที่เป็นศิลปะเกิดขึ้นจากการประสานกัน ของทัศนธาตุ กฎเกณฑ์ของเอกภาพการเห็นแจ้ง หรือสัญชาตญาณของศิลปิน รูปทรงที่แม้จะมีเอกภาพ มีดุลยภาพ มีระเบียบที่เป็นเอกภาพ

* ชลูด นิ่มเสมอ . องค์ประกอบของศิลปะ. (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531),5.

เบื้องต้น ยังไม่มีความกลมกลืนสบายตา รูปทรงที่เป็นศิลปะต้องมาจากการเห็นแจ้งของศิลปินไม่ใช่เกิดจากกฎเกณฑ์ใดๆ เมื่อศิลปินได้รับอารมณ์ประทับใจและสะท้อนใจจากสิ่งเร้าภายนอกหรือภายในจนเกิดความจำเป็นที่ต้องแสดงออกเขาต้องสรรหาหรือสร้างรูปทรงขึ้นเป็นสื่อของการแสดงออกนั้น กระบวนการ 3 ขั้นตอน คือเกิดอารมณ์ การสร้างรูปทรงและการแสดงออกนี้เป็นไปโดยกลไกภายในของศิลปิน จึงเป็นกลไกที่สื่อความหมายได้ทุกระดับ

การเห็นแจ้ง (Intuition) การมองเห็นคือการเห็นความจริงที่เป็นลักษณะเฉพาะจะเห็นรวมๆ เป็นแบบประเภทของสิ่งนั้น เช่น คนทั่วไปจะเห็นดอกกุหลาบเป็นดอกไม้พันธุ์ หนึ่งที่มีลักษณะรวมๆ เป็นอย่างนั้นแล้วเกิดความพอใจที่รู้ว่าเป็นดอกกุหลาบ แต่ศิลปินหรือคนที่เห็นแจ้งจะเห็นรูปทรงที่เป็นลักษณะพิเศษของดอกไม้ ความกลมกลืนความบอบบาง การประสานกันของกลีบดอกที่ก่อตัวขึ้นเป็นดอกไม้ จินตนาการที่เกิดขึ้นจากลักษณะเฉพาะเหล่านี้กลายเป็น ความรัก ความนุ่มนวล ความกลมกลืน

รูปทรงที่ว่าง (form-space) ในงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา เราเรียกวัตถุที่สร้างขึ้นนั้นว่ารูปทรงและเรียกความว่างรอบๆ ที่รูปไว้ผิววนนอกนั้นหรือผิวภายในรูปทรงนั้นว่าที่ว่าง

ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา ทัศนธาตุที่ประกอบขึ้นเป็นรูปทรงคือ

Mass	=	หน่วย หน่วยรวมตัวกันเป็นรูปทรง
Volume	=	ปริมาตรหน่วยเล็กๆ ที่ให้ความรู้สึกปัจจัยธาตุ
Plain	=	ระนาบ ไม่มีความหนาแต่ความกว้างยาว มิติ เมื่อบิดจะเกิดรูปทรง
Line	=	ขอบเขตของปริมาตร ขอบเขตของ mass
Colour	=	ขึ้นอยู่กับวัสดุ
Individual	=	sculpture = ลักษณะเฉพาะตัวการแสดงออก

ที่มาความบันดาลใจจากโครงสร้างข้อต่อสะโพก

กระดูกเป็นโครงสร้างของร่างกายเป็นส่วนที่สำคัญในการเดิน การยืน การนั่งและอิริยาบถต่างๆ กระดูกเชิงกรานและข้อต่ออุ้งเชิงกรานเป็นโครงสร้างสำคัญในการเดิน นั่งก้มและยกสิ่งของเป็นศูนย์กลางของและสร้างความสมดุลให้กับร่างกาย ความบาดเจ็บที่เกิดกับข้อต่ออุ้งเชิงกรานสร้างความเจ็บปวด สูญเสียสภาวะความสมดุล

จากทั้งหมดที่กล่าวมา ผู้ศึกษาได้นำมาสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา โดยนำเสนอแนวความคิดเรื่องความไม่เที่ยงแท้คงที่ของร่างกายมนุษย์ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลง ไม่คงที่ผ่านรูปทรง (form) ของผลงานเครื่องเคลือบดินเผา และการประสานกัน ของทัศนธาตุ (visual element) เพื่อนำเสนอแนวความคิด เรื่องความเป็นอนิจจังในทัศนของผู้ศึกษา

ภาพที่ 1 กระดูกเชิงกราน ภาพที่ 2 กระดูกเชิงกรานด้านข้าง ถ่ายภาพโดย บุรินทร์ อินทะแสน
ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ผู้ศึกษาได้กล่าวถึงที่มาของแนวความคิด อิทธิพลและแรงบันดาลใจอันนำไปสู่แนวความคิด และเป็นตัวกำหนดรูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา จากการศึกษา ค้นคว้าและสร้างสรรค์ผลงานได้วางจุดประสงค์การสร้างผลงานที่มีใช่เป็นการออกแบบรูปทรงเพื่อความงามเท่านั้นหากยังต้องการสะท้อนเรื่องราวและปรัชญาและประสบการณ์เพื่อให้ผลงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาสะท้อนเนื้อหาแนวความคิดหลัก ดังนั้นกระบวนการสร้างงานแต่ละชิ้นย่อมมีความสำคัญ เพื่อให้ผลงานตอบสนอง แนวความคิดปรัชญา ในบทนี้ผู้ศึกษาจะได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

ศึกษาแนวความคิดในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาโครงการ “อนิจจตา” ซึ่งมีที่มาจาก แรงบันดาลใจจากความบาดเจ็บที่เกิดกับข้อต่ออุ้งเชิงกรานสร้างความเจ็บปวด สูญเสียสภาวะความสมดุล ผู้ศึกษาได้นำมาสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาโดยนำเสนอแนวความคิดเรื่องความไม่เที่ยงแท้คงที่ของร่างกายมนุษย์ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลง ไม่คงที่ผ่านรูปทรง (form) ของผลงานเครื่องเคลือบดินเผา และการประสานกัน ของทัศนธาตุ(visual element) เพื่อนำเสนอ แนวความคิด เรื่องความเป็นอนิจจังในทัศนของผู้ศึกษาเพื่อให้เกิดความหมายสอดคล้องกับแนวความคิดที่กล่าวมา

ศึกษาแนวทางจากผลงานที่ผ่านมา

ภาพที่ 3 ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาที่ผ่านมาของผู้ศึกษา

ภาพที่ 4 ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาที่ผ่านมาของผู้ศึกษา

ภาพที่ 5 ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาที่ผ่านมาของผู้ศึกษา

ถ่ายภาพ โดย บุรินทร์ อินทะแสน

ศึกษาแนวทางการออกแบบร่าง 2 มิติและ 3 มิติ

ภาพที่ 6 ภาพร่าง 2 มิติ

ภาพที่ 7 แบบจำลอง 3 มิติ

ภาพที่ 8 แบบจำลอง 3 มิติ ถ่ายภาพโดย บุรินทร์ อินทะแสน

ศึกษาวัตถุดิบ เทคนิคและรูปทรง

การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาวัสดุหรือวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์จัดได้ว่ามีความสำคัญอย่างมาก วัตถุดิบที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานคือ เนื้อดินที่ใช้ในการปั้นซึ่งเป็นวัตถุดิบของการสร้างรูปทรงผู้ศึกษาจึงเลือกใช้เนื้อดินพื้นบ้านราชบุรีผสมทรายแม่น้ำและแกลบเพื่อเป็นโครงสร้างเพิ่มความแข็งแรงให้กับผลงาน

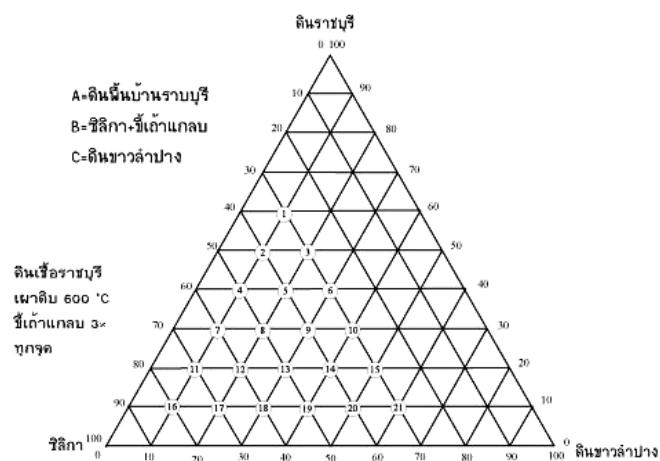
การขึ้นรูปชิ้นงานผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผามีขั้นตอนการขึ้นรูปชิ้นงานดังนี้

1. นำดินพื้นบ้านราชบุรีมาคลึงเป็นเส้นหน้าตัดของดินกว้างประมาณ 2 เซนติเมตรยาวประมาณ 40 เซนติเมตรแล้วค่อยๆ ต่อดินขึ้นเป็นชิ้นงานจากฐานสู่ยอดผลงานเพื่อให้ได้รูปทรงตามแนวความคิด จากแบบร่าง 3 มิติ
2. ค่อยๆ ต่อดินโดยสังเกตความชื้นในผลงานถ้าหากต่อขึ้นผลงานเร็วเกินไปอาจทำให้ผลงานยุบตัวได้
3. การผึ่งแห้งโดยการนำผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ไปเก็บไว้ในที่มีอุณหภูมิที่เป็นอุณหภูมิปกติไม่ร้อนจนเกินไป บางครั้งอาจมีการคลุมด้วยถุงพลาสติกเพื่อให้ผลงานแห้งช้าลงป้องกันการแตกร้าว
4. นำผลงานไปเผาที่อุณหภูมิ 800 องศาเซลเซียส เป็นการเผาดิบผลงานและสีของผลงานเกิดจากการเผาและการเคลือบผลงาน

การทดลองหาสูตรเนื้อดินปั้น

การศึกษาถึงแนวทางในการวิจัยทดลองปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของเนื้อดินพื้นบ้านราชบุรีเพื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์เนื้อดินปั้นสำหรับงานประติมากรรมดินเผา (Triaxial Blend) โดยมีส่วนประกอบวัสดุ คือ ดินพื้นบ้านราชบุรี ชิลิกาคือทรายและขี้เถ้าแกลบ ดินเชื้อคือดินราชบุรีเผาดินที่ 800 องศาเซลเซียส บดละเอียด

ตารางที่ 1 ปริมาณส่วนผสมของดินพื้นบ้านราชบุรีสำหรับงานประติมากรรม

ตารางที่ 2 ปริมาณส่วนผสมของดินพื้นบ้านราชบุรี สำหรับงานประติมากรรม

ลำดับ	วัตถุดิบ (ทดสอบ 100 กรัม)		
	A ดินพื้นบ้านราชบุรี	B ชิลิกา+ดินเชื้อ 1:1	C ดินขาวลำปาง
1	30	10/5:5	60
2	40	10/5:5	50
3	30	20/10:10	50
4	50	10/5:5	40
5	40	20/10:10	40
6	30	30/15:15	40
7	60	10/5:5	30
8	50	20/10:10	30
9	40	30/15:15	30
10	30	40/20:20	30
11	70	10/5:5	20
12	60	20/10:10	20
13	50	30/15:15	20
14	40	40/20:20	20
15	30	50/25:25	20

ลำดับ	วัตถุดิบ (ทดสอบ 100 กรัม)		
	A ดินพื้นบ้านราชบุรี	B ซิลิกา+ดินเชื้อ 1:1	C ดินขาวลำปาง
16	80	10/5:5	10
17	70	20/10:10	10
18	60	30/15:15	10
19	50	40/20:20	10
20	40	50/25:25	10
21	30	60/30:30	10

การหาค่าความเหนียว (Plasticity)

ความเหนียวคือคุณสมบัติที่วัตถุดิบสามารถแปลงรูปร่างได้โดยไม่แตกหัก เมื่อใช้แรงกดหรือบีบ และวัตถุดิบนั้นสามารถคงรูปร่างอยู่ได้เมื่อปล่อยแรงที่กดหรือบีบออกแล้ว ปัจจัยต่างๆ ที่สามารถทำให้ดินมีความเหนียวเพิ่มขึ้น ได้แก่ ความละเอียด ความชื้นดินที่มีความละเอียดมากกว่าดินที่มีความละเอียดน้อย ดินที่ผ่านการหมักหรือการนวดสุญญากาศแล้ว มีความชื้นสม่ำเสมอ ก็จะมีค่าความเหนียวเพิ่มขึ้นและดินที่มีความชื้นมากก็จะมีค่าความเหนียวมากกว่าดินที่มีความชื้นน้อย เป็นต้น

การหาค่าความเหนียวแบบง่ายๆ ในภาคสนาม หรือขณะขุดดินขึ้นมาจากแหล่งสำรวจสามารถทำได้โดยนำดินมาขยำกับน้ำให้มีความชื้นที่เหมาะสม คลึงดินเป็นแท่งกลมขนาดเท่ากับแท่งดินสอมีเส้นผ่าศูนย์กลางไม่เกิน 1 ซม. แล้วนำมาขรอบนิ้วมือ ถ้าแท่งไม่ขาดหรือแตกถือว่ามีความเหนียวดี แต่ถ้ามีรอยแตกของดินมากแต่ยังไม่ขาดแสดงว่าดินไม่ค่อยเหนียว การทดสอบดังกล่าวข้างต้นเป็นการทดสอบแบบง่ายๆ

การทดสอบการหดตัว (Shrinkage Test)

การทดสอบหาค่าความหดตัวของดินสามารถวัดได้ 2 ขั้นตอนคือ การหดตัวเมื่อแห้งก่อนเผา และการหดตัวภายหลังการเผา การหดตัวเมื่อแห้งขึ้นอยู่กับความเหนียวและความละเอียดของดิน ส่วนการหดตัวหลังการเผาบอกลักษณะของดินหรือความสึกตัวของเนื้อดิน

การทดสอบความหดตัวของเนื้อดิน ทำให้สามารถคำนวณขนาดของผลงานภายหลังการเผาได้ถูกต้อง การทดสอบการหดตัวของเนื้อดินนิยมทำเป็นแท่งหรือหดตัวตามความยาว สามารถอ่านได้ง่าย การทดสอบการหดตัวนี้สามารถทำการทดสอบดินตัวอย่างที่ขุดพบหรือทดสอบกับดินทุกชนิด

สูตรการหาค่าการหดตัวของเนื้อดิน

$$\frac{\text{ความยาวเปียก} - \text{ความยาวแห้ง}}{\text{ความยาวเปียก}} \times 100$$

ความยาวเปียก

$$\frac{\text{ความยาวเปียก} - \text{ความยาวหลังการเผา}}{\text{ความยาวเปียก}} \times 100$$

ความยาวเปียก

(จะได้ค่าความหดตัวหลังการเผา)

การทดสอบการดูดซึมน้ำ (Porosity)

ค่าดูดซึมน้ำของเนื้อดิน ทดสอบได้จากดินที่เผาแล้ว มีความสามารถในการดูดน้ำได้มากน้อยเท่าใด โดยการเปรียบเทียบกับค่าน้ำหนักของแผ่นทดสอบแผ่น หรือแท่งทดสอบ ที่ใช้ไม่ควรชุบน้ำเกลือ ควรใช้แผ่นทดสอบที่เป็นเนื้อดินเท่านั้น การทดสอบแบบง่ายๆ สามารถทำได้โดยเอาดินแต่ละที่เนื้อดิน หรือใช้ฟุ้งกันจุ่มน้ำแล้วปาดดิน สังเกตดูว่าดูดซึมน้ำหรือไม่ แต่ไม่สามารถจะวัดออกมาเป็นอัตราส่วนที่แน่นอน การทดสอบที่เป็นมาตรฐานในห้องปฏิบัติการสามารถคำนวณการดูดซึมน้ำของเนื้อดินออกมาเป็นอัตราส่วนร้อยละได้ สูตร ค่าการดูดซึมน้ำ =
$$\frac{\text{น้ำหนักเปียก} - \text{น้ำหนักแห้ง} \times 100}{\text{น้ำหนักแห้ง}}$$

ตารางที่ 3 แสดงค่าการหดตัวของดินพื้นบ้านราชบุรี เผาที่อุณหภูมิ 8000C, 1,1000C, 1,200 0C OF

ลำดับ	8000C	1,1000C	1,200 0C
1	4%	9%	12%
2	4%	10%	11%
3	2%	7%	10%
4	4%	10%	10%
5	3%	9%	10%
6	3%	10%	10%
7	3%	9%	9%
8	4%	7%	10%
9	4%	8%	10%
10	3%	9%	9%
11	4%	10%	10%
12	5%	10%	10%
13	4%	9%	10%
14	2%	7%	9%
15	2%	7%	9%
16	4%	10%	11%
17	6%	11%	11%
18	4%	9%	11%
19	4%	9%	10%
20	3%	8%	11%
21	4%	6%	7%

ตารางที่ 4 แสดงค่าการดูดซึมน้ำของดินพื้นบ้านราชบุรี อุณหภูมิ 1,2200C OF เป็นอุณหภูมิที่ใช้เผา
ผลงานประติมากรรม

ลำดับ	การดูดซึมน้ำของดินพื้นบ้านราชบุรี อุณหภูมิ 1,220 องศาเซลเซียส คิดเป็นร้อยละ	ลำดับ	การดูดซึมน้ำของดินพื้นบ้านราชบุรี อุณหภูมิ 1,220 องศาเซลเซียส คิดเป็นร้อยละ
1	0 %	12	0.95 %
2	0 %	13	2.01 %
3	0.94 %	14	0 %
4	0 %	15	1.97 %
5	0.97 %	16	0.94 %
6	0.96 %	17	0 %
7	5.03 %	18	1.01 %
8	0.07 %	19	3.01 %
9	0.06 %	20	1.98 %
10	0.96 %	21	1.98 %
11	0.97 %		

ภาพที่ 9 แผ่นทดลองการปรับปรุงดินพื้นบ้านราชบุรี โดยใช้ทฤษฎีสามเหลี่ยมเผาที่อุณหภูมิ 800 องศาเซลเซียส ถ่ายภาพโดย บุรินทร์ อินทะแสน

ภาพที่ 10 แผ่นทดลองการปรับปรุงดินพื้นบ้านราชบุรี โดยใช้ทฤษฎีสัมเหลี่ยมเผาที่อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส ถ่ายภาพโดย บุรินทร์ อินทะแสน

ภาพผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา

อนิจตา 1 ถ่ายภาพโดย บุรินทร์ อินทะแสน

อนิจตา 2 ถ่ายภาพโดย บุรินทร์ อินทะแสน

อนิจจตา 3 ถ่ายภาพโดย นุรินทร์ อินทะแสน

อนิจจตา 4 ถ่ายภาพโดย นุรินทร์ อินทะแสน

อนิจจตา 5 ถ่ายภาพโดย นุรินทร์ อินทะแสน

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาจนถึงขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาในผลงานชุดนี้ ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ข้อเท็จจริงหลายด้าน ทั้งในด้านวิชาการ ศิลปะ ความเข้าใจในเนื้อหาเรื่องราวและข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่ได้ค้นพบในการสร้างสรรค์ผลงาน ทำให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้แนวทางต่อไปในการสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองแนวความคิดและการสื่อความหมายให้ได้มากที่สุด

โครงการประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา นำเสนอแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานผ่านผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา โดยสะท้อนแนวความคิดเรื่องความไม่เที่ยงแท้คงที่เปลี่ยนแปลงของร่างกาย โดยนำเสนอแนวความคิดผ่านรูปทรง (form) ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา ด้วยการประสานกัน ของทัศนธาตุ (visual element) เพื่อนำเสนอแนวความคิดเรื่อง ความเป็นอนิจจังของร่างกายในทัศนะของผู้ศึกษา

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงส่วนประกอบที่ชี้แนะในแนวกว้างๆ ให้เห็นถึงกระบวนการของแนวความคิด ปรัชญา จุดมุ่งหมาย การพัฒนาการแก้ปัญหา ตลอดจนขั้นตอนการทำงานและวิธีการของการทำงานและวิธีการในการสร้างสรรค์ที่ประกอบขึ้นด้วยเนื้อหาและทฤษฎีเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย

ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา

1. ขนาดของผลงานมีความบางเกินไปทำให้ไม่สามารถรับน้ำหนักส่วนบนของผลงานได้ทำให้ผลงานมีการร้าวที่ฐานเมื่อเผาที่อุณหภูมิ 1200 องศาเซลเซียส
2. เนื้อดินมีสารประกอบในดินหลายชนิดทำให้เคลือบมีสีผิดปกติ
3. ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา 50-70 เซนติเมตรต้องใช้เวลาในการเผาผลงานประมาณ 12-15 ชั่วโมงจึงจะทำให้ผลงานมีความสมบูรณ์มากที่สุด
4. เนื้อดินพื้นบ้านเป็นเนื้อดินที่ทนไฟได้ปานกลาง ทำให้ผลงานขาดความสมบูรณ์ในทางเทคนิคมีการแตกร้าวแต่ตรงต่อแนวความคิด
5. รูปทรงของผลงานเป็นรูปทรงซึ่งเสี่ยงต่อการเสียหายทำให้ผลงานเกิดการร้าวบางส่วนแต่การร้าวมีความสัมพันธ์ต่อแนวความคิด
6. เนื้อดินมีความเหนียวมากทำให้ผลงานขาดความพรุนตัวทำให้ยากต่อการเผาซึ่งความพรุนตัวช่วยในการขยายและหดตัวของเนื้อดินเวลาเผา
7. รูปทรงตามแนวความคิดทำให้เสี่ยงต่อการแตกร้าวของผลงาน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- เข็มรัตน์ กองสุข. ประติมากรรมแห่งชีวิต. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง , 2549.
- ชลูด นิ่มเสมอ . องค์ประกอบของศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2534.
- ทวี พรหมพฤก. เครื่องปั้นดินเผาเบื้องต้น . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ , 2523.
- ไพจิตร อิงศิริวัฒน์. รวมสูตรเคลือบเซรามิกส์. พิมพ์ครั้งที่ 1 . กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์, 2537.
- พุทธทาสภิกขุ. ยาระงับสรรพโรค. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุขภาพใจ, 2541.
- ศุภกา ปาลเปรม. เคลือบ : ดินเผา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท โอ.เอส. พริ้นติ้ง เฮาส์ จำกัด, 2552.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองการพิมพ์, 2503.
- รวมธรรม. พิมพ์เผยแพร่เนื่องในงานฉลอง 100 ปี สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง , 2543.
- สุชาติ ประสิทธิ์. ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6 . กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์ , 2532.
- ศูนย์รวมข้อมูลทางพระพุทธศาสนา . ใดรักยณ [ออนไลน์] . เข้าถึงเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2552 .
- เข้าถึงได้จาก <http://www.snr.ac.th/sakyaputto/triluk.htm>